

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára . . . . . 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.</p>
---	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Október 6-dika.

Mint a hegyek tetején lobogó őrtűzek lángja a késő őszi éjszakákon: úgy világít felénk a távolság ködéből az aradi tizenháromnak legendás alakja.

Mit tettek ők? Olyan nagy dolgot műveltek, a mi mindinkább kezd kimmenni a divatból: szerették a hazájukat önzetlenül és bátran odaállottak a győző ellenség poroszlóinak puskaesővei elé és bitófái alá — az eszme szentségeért.

Szentnek hirdették az eszmét és kemény harcok táradalmas tusái után életükkel, vérükkel tettek tanubizonyságot az eszme szentségéről.

Nem mindennapi alakok ők! Századok méhében, az eszmék érésekor szoktak születni ilyen nagyok és dicsők, a kikre a késő kor törpe ivadéka mint óriásokra szokott föltekinteni.

Mik voltak ők? A szabadság hősei és vértanúi, a kik azért küzdöttek, hogy egy rokotalanul álló nemzet szabadon kifejtse saját szelleméből, a mi szépet, nagyot, nemeset tud saját fiainak boldogítására.

Az eszme megmentése érdekében, az unokák jóléte és boldogulása céljából fölládoztak ők életüket október 6-án.

Azután befődte őket a jeltelen sirok homálya és legyőzött nemzetükre ráborult az elnyomatás sötét éjjele.

De a vértanuk vérének minden egyes csöppje egy-egy magjává válik az elnyomott eszmének és az újabb nemzedék fölserdülésével megújulva, megifjodva kél ki sirjából, szabad szárnyacsapásaival ellenállhatatlanul ragadja magával a benne hívőket és megvalósul a földnek azon a területén, a hol hivi gyötrehmet szenvedtek érte.

Mert ezen a földön az a mi végzetünk, hogy gyötrelem nélkül nincs születés, fájdalom nélkül nincs megújulás, halál nélkül nincsen föltámadás!

Egyezkedni lehet, mesterkedéssel el-

odázni lehet, de a szabadság is, mint minden eszme, csak sok kitartó küzdelem és szenvedés után születik meg.

A szabadság, az önsorsunk felett rendelkezés legnagyobb kinese a művelt embernek, a melyet az érdemel meg, a ki önmagán uralkodni tud és saját rosza vivő hajlamait féken tudja tartani. Mert a fékevesztett gonosz hajlamok fölszabadításán sem Isten, sem ember nem örülhet.

Azért, ha szabadságról van szó, mindig a jóra, szépre, nemesre, dicsőre való önelhatározást értjük alatta és az ilyen szabadságért haltak meg október 6-dikán a mi dicső nemzeti hőseink.

Köből készült emléket már állított nekik a hálás nemzeti kegyelet. De vigyáznunk kell, hogy ez a kegyelet és a hálás emlékezet ne szoruljon bele abba a kőbe, ne legyen egészen azokban a diszitő virágokban, a melyekkel az emléket koszoruzzák.

Mert a kővévált emlék egészen az archeologia kinesei közé tartozik és a reá aggatott bármily drága koszoruk elhervadnak.

Órizzük meg az élő kegyeletet szívünk mélyén is, ne feledjük el az október hatodikai hőseket és vértanukat soha, hogy az ő lelki erejük és nagyságuk, ha kell, új életre támadjon a jövő törekvéseiben és küzdelmeiben.

Ők megbocsátottak, a nemzet is meg bocsátott s a feledés szelid ködfátyola boruljon arra a kegyetlen módra, a mellyel a poroszlók diestelen halált szereztek nekik.

De a feledés és a multak ködfátyolán át mint nemzeti őrtűzek lobogjanak felénk az ő hősieis önfeláldozó példái és ezekhez vonuljunk vissza, ezekből merítsünk erőt a küzdelem idején.

Mert soha sincs elveszve az olyan nép, az olyan nemzet, a mely nagyjait tiszteli és azoknak nemes példáján buzdulva, élő reményt ápol keblében saját jobb jövője, fölvirágzása felől!

A hősök sirjait hintse virággal a nemzeti kegyelet. ○

Városi közgyűlés.

Folyó hó 5-én dr. Kovács László polgármester elnökle alatt városi közgyűlés tartatott, a melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Boczkó Dániel, Bodor István, Dickmann Ignác, Fábry Zoltán, Fekete Pál, Geduly Géza, Grosinger Miksa, Holländer Lajos, Jaczkó Pál, Koreny Pál, Loysch Ödön, Lévy István, Marikovszky Géza, Molnár József, id. Rábely Miklós, Rónay Gyula, Samarjay János, Singer S. Leó, Soós Ferencz, Stolcz Zsigmond, Süteő István, Szabó József, Szabó István, Szémann Endre, Törköly József, dr. Törköly József, Varga István, dr. Veress Samu, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv, dr. Zehery István. — A jól látogatott közgyűlésnek első és legfontosabb tárgya volt a városi csatornamű második részének a szennyvíz tisztító berendezés terveinek elfogadása és a kivitel elhatározása. A közgyűlés a városi tanács javaslatát a polgármesternek kimerítő jelentése után, a mely szerint a most jóváhagyott terv az eredetinel körülbelül 70—80 ezer koronával előnyösebb a városra, névszerinti szavazás útján egyhangulag elfogadta.

Ez után a rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank kérvényének tárgyalása következett a jelenlegi gyártelepükkel szomszédos teleknek ipari célokra átengedése tárgyában. A városi tanács a kérdéses teleknek ingyen átengedését javasolta oly kikötéssel azonban, hogy a város részére a csatornázási műhöz szükséges terület tienstartassék és ez hozzátérhető legyen, vagyis az átengedendő terület nagyságát a városi tanács jelölje ki. E tárgy körül élénk vita és eszmecsere fejlődött ki, a melynek során Szémann Endre, Samarjay János, dr. Törköly József, Geduly Géza, Grosinger Miksa, Molnár József, dr. Zehery István, dr. Veress Samu, dr. Weinberger Rezső és Fekete Pál szólaltak fel, midőn aztán a polgármester a névszerinti szavazást elrendelvé, a többség a tanács javaslatát fogadta el.

Fontos tárgy volt még az árvapénzek pénzügyi elhelyezésének megállapítása és a Rimaszombat—Rimatamásta fogyasztási adókerületnek meghagyása tárgyában előterjesztett tanácsai javaslat, a mely szerint a közgyűlés tudomásul vette a polgármester ama jelentését, hogy a jelenlegi fogyasztási adókerületnek meghagyása tárgyában feliratot intézett a pénz-

Nedves pinczék

és

lakások!

„BIBER“
„BIBER“
„BIBER“

a jelenkor legtökéletesebb szigetelő anyaga, mely lehetővé teszi nedves pinczék, lakások és minden egyéb vízállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.
rendszerü szigetelés készítése nem igényel különös szakismeretet és a legkörülményesebb szigetelések is használati utasítás alapján mintegy házilag elkészíthetők.
megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is, valamint kiválóan alkalmas új épületek alapfalainak szigeteléséhez.

Prospektust, használati utasítást minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „Biber Művek“ gyári raktára:

Braun Zsigmond

vaskereskedő

3-10
RIMASZOMBAT.

ügyminiszterhez, a mely feliratnak és illetve a város érdekeinek pártolása végett felkéri a kerület országgyűlési képviselőjét.

Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után a fontos közgyűlés véget ért.

Alispáni jelentés.

A f. hó 12-én és 13-án tartandó megyebizottsági közgyűlést megelőzőleg, alispánunknak remek tollal megszerkesztett évnegyedes jelentését, a statisztikai rész kihagyásával közöljük:

Tekintetes vármegyei közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi állapotáról van szerencsém tisztí jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Jelentésem első része a kegyeletes megemlékezésnek legyen szentelve. A fájdalmas részvét belsőszégyteljes igaz érzetével kell megemlékezni azon súlyos veszteségről, mely törvényhatóságunkat kicsoltói Ragályi Gyula vmegyei bizottsági és éveken keresztül közigazgatási bizottsági tagnak gyászos elhunytá által érte, kit hosszas szenvedés után férfi kora legjavában augusztus hó 22-ik napján ragadott ki kedvesei ölelő karjai közül a kérlelhetlen halál. Egyéniségének jellegzetes tulajdonai a rendíthetetlen hazafias érzés, benső vallásosság, erős kötelesség érzet és végtelen szívójság mellett a szeretetre méltóság valának, mely kiváló tulajdonságok által mindazok becsülését kiérdemelte, a kik szerencsések valának őt ősmerni. Ezen jeles egyéni sajátságok emelik őt vármegyei közigazgatási bizottságunk tagjainak sorába, hol puritán becsületessége s tette kész volta által magát minden körülmények között kitüntette: s a mely állást is csak addig kívánta személye részére lefoglalni, míg betegségének előre haladtával meggyőződést szerzett arról, hogy a reá kirótt fontos feladatoknak teljesítésében megakadályozva lett.

Ily kiváló lelki tulajdonokkal ékesített férfinak elvesztése nagy veszteség elsősorban a gyászoló családnak, de veszteség az közvetlenül a vmegyei törvényhatóságunknak is s ennek tudatában javaslathozom, hogy a megboldogult érdemeinek jkvi méltatása mellett a gyászoló családhoz vármegyénk közönsége részvét iratot intézni méltóztassék.

Megbízást nyervén törvényhatóságunk részéről az iránt, hogy vármegyénknek 24 évet meghaladó időn keresztül alispánja, jelenlegi főispánunk minaji Bornemisza László ur arczképét közgyűlésünk díszterme részére művészi kezek által festessem meg, tisztelettel jelentem, hogy ezen feladatommak megfeleltem, az arczképet id. Vastagh György festő-művész ur által elkészíttettem s annak leleplezése ezen közgyűlésünknek fogja egyik lélekemelő részletét képezni. Sajnálattal említem meg azonban, hogy volt főispánunk fáji Fáy Gyula ömértóságának arczképének beszerzése tőlem távol álló okokból eddig nem történhetett meg.

Felemlitem ezzel kapcsolatban, miszerint II. Rákóczy Ferencz fejedelem arczképének megfestése céljából is intézkedtem, ezen életnagyságu képet vmegyénk szülőtte Lengyel Reinfuss Ede kassai főgymnásiumi rajztanár és festő-művész készítette; a képet Főispán ur ő méltósága és Széman Endre prépost plébános ur társaságában e hó 17-én Kassán megvizsgáltam, az átvételre minden tekintetben alkalmasnak találtam, mihez képest intézkedtem is, hogy a kép ezen hó folyamán Rimaszombatba szállítsák. Teljes tisztelettel kérem további rendelkezését a tekintetes vármegyei közgyűlésnek s meghatározását azon keretnek, a melynek korlátain belül a f. év december havában megtartandó közgyűlésünk során a kép leleplezési ünnepélyét rendezni hivatva legyek.

Kötelesség mulasztást követnék el, ha elmelőzném annak megemlézését, miszerint van ezen vármegyének egy, az átlagot messze felülhaladó kiváló hű fia, ki hosszú életen keresztül teljesen önzetlenül, valóban ezen vmegye közönségének szentelte Istentől nyert képességeit és tudását. Ki ifjú korában mint vármegyénk aljegyzője kezdte meg pályafutását, majd mint a „Coalitio” vasgyár társulat igazgató-tanácsosa volt hasznos tényezője vármegyénk közigazgatásának; a mel-

lett, hogy vármegyénk közigazgatási bizottságának éveken keresztül előkelő ügybuzgó tagjaként szerepelt, hazánk politikai alakulásánál is állandóan erősen számbamenő hazafias munkát teljesített, foglalkozott irodalommal, hű és igaz barátja marad mindvégig a törvényhatóság tisztikarának, — ember szeretete pedig példányszerű!

E sok oldalúsága s szívbeli nemessége biztosította s biztosítani fogja részére jövőben is a közbecsülést és közszeretetet; s meggyőződéssel állíthatom, hogy e férfinak lehetnek ugyan politikai ellenfelei, de ellenségei nem léteznek! Ezen férfi most ötven éve tette le esküjét mint vármegyénk tisztviselője arra, hogy a közügyeknek szenteli életét, híven s igazán tartotta azt meg mai napig, holott már évtizedek óta visszalépett a közügyek vezetésétől, de midőn nehéz időkben szükség vala reá, mindig első sorában találtuk a harcossoknak. Habár a kép, melyet előállítani próbáltam, a festő ecsetvonásainak durványával van is megrajzolva, bizonyára tudni fogja a tekintetes vármegyei közgyűlés, miszerint Hanvay Zoltán hanvai lakos, nagybirtokos és vm. bizottsági tag érdemekben gazdag személyével foglalkozom, a ki hosszú tevékenységének egész ideje alatt, — rangra és kitüntetésre nem számítva, sőt ilyeneket magától egyenesen távoltartva — felelt meg honfiai, vmegyei, egyházi, emberbaráti és társadalmi feladatainak, egyedüli jutalmául a jól teljesített kötelességek nyomában fakadó megnyugvást tartván fenn!

Most tehát, midőn közelebb megjelent könyvében a közszerepléstől bucsut vesz, a hátralevő életét csendes magányában kívánja eltölteni, idejét látom annak, hogy véle a tekintetes vármegyei közgyűlés foglalkozzék s tőle megfelelő alakban bucsut vegyen.

Bejelentem, miszerint a gömöri ág. ev. esperesség szíves meghívása folytán augusztus hó 10-én ezen esperesség nagyérdemű főesperesének méltóságos és nagytiszteletű Terray Gyula m. kir. udvari tanácsos ur főesperesége 25 éves évfordulója alkalmából tartott lélekemelő szép ünnepélyén Rozsnyón megjelentem s az ünnepeltet vármegyénk közönsége nevében üdvözöltem.

Beesés tudomására kívánom juttatni a törvényhatóságnak, hogy az Emke 25 éves fennállásának emlék ünnepélyén f. évi szeptember hó 8-án törvényhatóságunk képviselőjében ugyancsak meghívás folytán részt vettem. Az ünnepség kétségtelenül magas színvonalon állott s fényes vala; mély és hazafias aggodalommal tölti el azonban egész valóm azon szomorú értesülés folytán, hogy az erdélyrészi magyarság pusztulóban van oly annyira, hogy szerény véleményem szerint annak lábra állítása csakis az állam és társadalom erejének egybevetése után lehetséges. Sokoldalú elfoglaltságom gátol abban, hogy ezen nagyfontosságú kérdéssel jelenleg foglalkozzam, bátor leszek azonban decemberi közgyűlésünk elé konkrét előterjesztéssel élni, melyet már ez alkalommal is bátor vagyok a tekintetes vmegyei közgyűlés méltányoló figyelmébe ajánlani.

Ugyancsak szeptember hó 17—18-án Főispán ur ömértósága vezetése alatt Széman Endre prépost-plébános vm. bizottsági tag kíséretében Kassán jelenvoltam az u. n. Patronage kongresszuson; majd szeptember hó 20-án Coburg Fülöp ő kir. Fensége pusztamezői kastélyában vmegyénk közönsége nevében tisztelegtem az ott időző Albert Eduárd Coburg Gothai uralkodó herceg előtt s neki törvényhatóságunk üdvözlét tolmácsoltam. Tán felesleges is, hogy azt az alkalmat megragadtam a Fülöp kir. herceg és ennek fia Lipót kir. herceg előtti tisztelgésre is, annyival inkább, mert utóbb nevezett kir. hercegek úgy törvényhatóságunk egyetemével, mint a közigazgatási hatóságokkal a legkellemebb összeköttetést tartják fenn állandóan.

Leleki örömmel jelenthetem, hogy tisztelgésemen ezen felsőbb körben minden kívánni valót felül muló s jóindulatu kegyességgel fogadtatott és csekélységemben a Törvényhatóság teljes tisztességételben részesült; minélfogva tiszteletteljesen kérem ezen tényeknek helyeslő tudomásul vételét.

Különbben a vm. közigazgatás a lefolyt negyed év alatt rendes medrében haladt s

oly körülmények, melyek azt megakadályozták, elő nem fordultak.

Személyi változás a tisztikarban annyiban történt, hogy az elhalálozás folytán megüresedett ternaljai járási irnoki állásra Szentmiklóssy László neveztetett ki. A hosszú szolgálatban megtáradt Vietórisz Sándor nagyrőczei jblti utibiztos nyugdíjba vonulván, ezen helyre a közszolgálat érdekében Scsehovits János garamvölgyi utibiztos helyeztem át, az eként megüresedett garamvölgyi utibiztos állásra pedig helyettesként és ideiglenesen Főispán ur ő méltósága Vályi Sándor ny. cs. és kir. századost alkalmazta.

Örömmel jelenthetem, hogy a rendszeresített két közigazgatási gyakornoki állásra kiírt pályázat eredményes vala s ezen két állásra ugyancsak Főispán ur őmértósága által Hegyessy István és Smál József neveztetett ki. A kinevezett gyakornokok tisztí esküjük kivétele után augusztus hó 1-ső napjaiban állomásaikat el is foglalták s eddig dicséretes buzgalommal munkálkodnak.

Meg kell említenem, miként a piaci árak s általában az élet elsőrendű szükségletei oly annyira megdrágultak, a mily mértékű áremelkedésről még álmodni sem mertünk. A jelzett drágasági viszonyok lehetnek ugyan hátrányára más osztálybelieknek is, de kétségtelenül azok lehetnek legsúlyosabban érintve a kik az élet mindennapi szükségleteit a piacról kénytelenek készpénzzel beszerezni, ezek között pedig meggyőződésem szerint leginkább érintvők a vmegyei tisztviselők, a kiknek fizetésük most is kevesebb bármely hason rangú és képesítésű állami alkalmazottak javadalmánál!

Ma már tisztikarunk tagjai oda jutottak, hogy ha 1—2 gyermeket kell neveltetés végett házuktól kiadni — ha csak magán vagyonnal nem rendelkeznek — állásuk által is megkövetelt módon megélni képtelenek vagy pedig a végromlásba rohannak.

A maga őszinte valóságában kellett feltárni e szomorú helyzetet a tekintetes vármegyei közgyűlésnek, mert nem lehet közömbös előtte az, valjon alkalmazottai nyugodt és megelégedett életet élnek-e? avagy saját és övéinek jövő sorsa felett tünődve a sötét látkép hatása alatt munkakedv és erőben megtogyatkozva teljesítik különben állami és önkormányzatilag elsőrangú fontosságú nagy és felelősségteljes feladataikat.

A súlyos gondnak — mely tisztikarunk tagjait oly végzetes komolysággal tenyegeti — kell tulajdonítanom azt, miszerint e tisztességes és hű gárdának valóban számottevő tagjai jelentkeztek nálam oly kéréssel, hogy a vm. alkalmazottaknak drágasági pótlék folyóvá tételét eszközölném ki közgyűlésünktől. Nem ígérhetem meg e tekintetben közbenjárásomat, tudatában annak, hogy vmegyénknek oly tökéje, melyből áldozatát meghozhatná, nem létezik; azt pedig, hogy e célra a törvényhatóság pótdátot vessen ki, jó izlésem tiltja, s azon körülmény, hogy eként tán a tisztviselőknél is szorultabb helyzetben élők filléreit is igénybe kéne venni.

Fájdalmas lehangoltságot idézett elő és tart fenn általában országsherte a törvényhatósági alkalmazottak között ama semmiként meg nem érdemelt és megsem indokolható elbánás, hogy a midőn a fizetések rendezése egyébként az egész vonalon megtörtént, a mi ügyünk — úgy látszik, — a feledés fátyolával borított le.

Mint a tisztí alkalmazottak érdekeinek — ez idő szerint — vármegyénkben állásomnál fogva hivatott gondozója, tiszteletteljesen kérem tehát a vmegye közönségét, hogy a vármegyei alkalmazottakat fizetés rendezésének mielőbbi keresztülvitele érdekében úgy az országgyűlés képviselőházához, mint a m. kir. belügyminiszteriumhoz ismételt feliratot intézni kegyesen méltóztassék.

Megilletődéssel jelentem, hogy Rimakokova nagyközséget súlyos csapás érte, a mennyiben a község egy számottevő része a tűzvésznek esett áldozatul, közel két millió korona a szenvedett kár! Az első szükség s a jelentkező inség elenyészése okából inség-alapunk terhére 2000 koronát utalványoztam ki s 950 kor. értékben 5 métermázsa szalonnát küldöttem. Megnyilatkozott ez érdemben ő cs. és ap. kir. Felsőségének kegyelmes jóindulata is, a ki magán pénztá-

rából a tüzkárosultak felszegélyezésére négy ezer koronát legkegyelmesebben adományozni kegyes vala; e mellett Főispánunk a kir. belügyminiszteriumtól 300 korona segélyt eszközölt ki; saját hatáskörömben vmegyénk területén a tüzvész sujtottak javára a könyöradományok gyűjtését elrendeltem és hasonczérból a társ törvényhatóságokat megkerestem. Vármegyénk körében kegyes adományával legelő jár az alkalommal is gr. Andrássy Dénes ur öméltsága, a valódi emberbarát, ki a tüzvész sujtottak közt való felhasználásra 1000 koronát küldött; de hálásan kell megemlékezni Knöpfler Károly rimakokovai nagybirtokosról is, ki mintegy 30 családot látott el hajlékkal, élelemmel, 1000 kor. segélyt nyújtott, sőt körülbelül két hold területet kedvezményes áron bocsájtott a lakosságnak rendelkezésére a végből, hogy a község lakházai tulzsfuoltságának megakadályozása szempontjából egyesek kitelepíthetők legyenek a község szélére. E helyen fel kell hoznom, hogy a helyszínen személyesen megjelenvén, sikerült a lakossággal megértetni, miszerint saját jól felfogott érdeke kívánja a kéjzelhetetlenül apró parcellákra osztott belsőségeknél egyesítését s egyesek tulajdonába való bocsájtását s viszont másoknak az ősi fundusból történő kitelepedését; a lakosság pedig ezen jóakaratu intelmemnek engedelmeskedvén, a belsőségek szabályozása végett ez idő szerint is még két okleveles mérnök működik, reményem, hogy ezen teendők már néhány nap alatt befejezést nyernek, a midőn is a lakosság fokozott erővel láthat új tüzhelyének felépítéséhez.

Nagyobb tüzvész volt még a nagyrőczei járás Kistrőcze nevű községben, hol mintegy 28 ház lett a lángok martaléka. E helyt azonban a törvényhatósági inségalap igénybe nem vétetett.

Az ujonczjutalék megállapításáról szóló törvény megalkotása után a folyó évi ujonczozás teljes rendben folyt le.

Elösmeréssel kell felemlítenem a sorozójárárok főtisztviselőinek és katonai előadóinak ugy az előmunkálatok teljesítése, mint a sorozás tolyama alatt az előállítás és a rend fentartása érdekében tanusított hivatalbeli buzgalmit.

Az eredmény — tekintettel a távollévők nagy számára — kielégítőnek mondható.

Megjegyezni kívánom, hogy a folyó évi költségvetésünkhöz képest jövő évre 5121919 fillérrel több vétetett föl. Ezen több kiadás részben a most beállított egy harmadik közigazgatási gyakornok, egy járásorvosi és árvaszéki kiadói állással kapcsolatos javadalom felvétele, továbbá a vármegyeház udvarán lévő utak koczkakövel való kiburkolásának, továbbá a bevezetendő vízvezeték és csatornázási munkálatok költségeinek felvétele által indokoltatik.

Közegészségi viszonyaink a rendes és hevenyfertőző megbetegedések aránylag csekély száma miatt, a f. év III. negyedében kielégítőek voltak.

A ragályok terjedése ellen szükséges óvintézkedések mindenütt megtétettek és a trachomások rendszeres gyógykezelését Ratkón a járási t. orvos, a többi járásban pedig az illetékes körorvosok végezték.

A fenyegető koleraveszélyre való tekintettel fokozottabb mérvben gyakorolt piaci rendőrség alkalmából 14 községben az egészségre ártalmas élelmiszer 67 esetben és ital 11 esetben foglaltatott le, illetve koboztatott el.

A köztisztaság fentartását július hónapban a vm. tiszti főorvos, augusztus hó tolyamán pedig a belügyminiszter által kiküldött közegészségi felügyelő személyesen ellenőrizték és a tapasztalt hiányok pótlására az I-sőtoku egészségügyi hatóságok ugy általuk, valamint külön rendelésben általam is utasítva lettek.

Tisztelettel jelentem továbbá, hogy az ezenél több lakossal bíró községek kellően felszerelt járványkórházzal és betegszállító eszközzel, minden nagyközség és körjegyzőség fertőtlenítő géppel el vannak látva, a kisközségekben hajléktalan betegek elkülönítésére alkalmas házak ki vannak jelölve, a szükséges fertőtlenítő szerek mindenütt beszereztek és a törvényhatósági közgyűlés határozatához képest minden járásorvos mellé egy ápoló és egy fertőtlenítő kiképezetett. Az üresedésben lévő körorvosi állásokra hirdetett pályázatok azonban a — harkácsi, ragályi és ratkói körök részére enge-

délyezett 1000-1000 korona helyi pótlék daczára — ez uttal is eredménytelenek maradtak s mert a klenőczi községi és dobsinai körorvosi állásra is csak a kötelező egy évi kórházi gyakorlatot teljesítő orvostudorok jelentettek, kénytelen voltam az említett orvosi állások ideiglenes helyettesítés útján való betöltéséről gondoskodni és a nyári közgyűlés utasítása értelmében az erre szükséges javadalmazást a várm. szabadrendelkezési alapból előlegként kiutalni.

Vármegyénk területén a f. évi aratás eredménye általában jó közepesnek mondható, amennyiben az őszi vetések vármegyeszerte sikerültek; sajnos, hogy a tavaszi vetések, nemkülönben a kapás növények a bekövetkezett állandó szárazság miatt elsatnyultak, sőt sarjatermés is csak a törvényhatóság felső részeiben volt kaszálható.

Tiszti jelentésemnek az állategészségügyi viszonyokat illető része most sem sokkal kedvezőbb, mint volt a legutóbbi közgyűlésünkön tett jelentésemben. A ragadós száj- és körömfájás az elmúlt 3 hónapban még mindig 88 községben lón megállapítva s így gazdasági életünket oly erősen sujtó forgalmi korlátozások e helyeken lettek életbe léptetve.

A törvényhatósági közutaink általában kielégítő állapotban vannak és a forgalom akadálytalan lebonyolítása, a mennyiben ezt az 1911—1912. évi költségelőirányzatban engedélyezett összegek engedik, egyelőre biztosítva van.

Meg kell itt jegyezni, hogy az évek hosszú során át a törvényhatósági közuti költségelőirányzatának III. 5. és III. 6. rovata alatt engedélyezett és csekélynek bizonyult összegekkel csak a legszükségesebb és a forgalom akadálytalan lebonyolításának biztosítására elkerülhetetlen javítások voltak eszközölhetők, a minek következménye az lett, hogy közutaink műtárgyaink legnagyobb része olyan állapotba került, hogy azokat tovább javításokkal fentartani már nem lehet, hanem teljes átépítést igényelnek. Ezen célra kértem is a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól folyó évi július 19-én kelt 11399. sz. a. feliratomban 69800 korona rendkívüli államsegélyt — a melyet a kereskedelemügyi miniszterium, a rendelkezésére bocsátott államköltségvetési hitel korlátolt mérvű követelésében megtagadott — s így a vármegye megint csak az 1911—12. évi közuti költségirányzatban engedélyezett összegekre van utalva.

Igaz ugyan, hogy közutaink elég jó karban vannak, azonban a forgalom akadálytalan lebonyolítását a hidak jó karban volta biztosítja s épen a hidak javítására lett ez idén is egy csekély — 8000 korona összeg engedélyezve, holott eltekintve a sok kisebb hid számottevő javítási költségétől, csak a lénártfalvi és Sajópüspöki Sajóhidak javítására szükségeltetik szerződés szerint kerek számban 12000 korona.

Hogy tehát a közuti költségelőirányzat keretén belül eleget lehessen tenni a forgalom biztosítási követelményeinek, a közigazgatási bizottság kénytelen volt az 1911—12. évi közuti költségelőirányzat egyéb rovataiban felvett és nélkülözhető összegeket a III/5. (hidak építése és javítása cz.) rovatra átutalni s daczára ennek, előre látható, hogy a közuti költségelőirányzatban rendelkezésre bocsátott összegek nem lesznek elegendők a még szükségesnek mutatkozó javítások eszközzésére.

Az ugynevezett vasuti vámszedés engedélyezése kérdésében az elvileges miniszteri jóváhagyás ez év június havában megérkezvén, gondoskodásomnak tárgyává tettem, hogy a megoldáshoz szükséges nagy munkálatokat megindíthassam.

Ami a folyó évi vármegyei kirovásokat illeti, jónak látom, hogy a vármegyei kirovások sürögős és pontos behajtása céljából járásbeli főszolgabírák és városi polgármesterek erélyes utasítással láttassanak el.

A személy- és vagyonbiztonság a szokottnál nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A vármegye területére könyöradomány-gyűjtésre engedélyt adtam mult negyedév tolyama alatt 24 egyén részére; a kir. belügyminiszterium pedig gyűjtési engedélyt adott 2 esetben.

Házalási engedélyre könyvecskét kiállítottam július 1-től a mai napig 11 egyén számára.

Ezek után jelentésemet és az egyes vármegyei közérdekű ügyek tárgyalása alkalmával teendő előterjesztéseimet a tekintetes vármegyei

közgyűlés tapasztalt jóindulatába zárva, kiváló tisztelettel maradok

Rimaszombat, 1911. évi szeptember hó 28.

alázatos szolgálója:

Lukács Géza, alispán.

Esküdtszéki tárgyalások.

Ugy látszik, a májusi esküdtszéki ülészekban tárgyalat szenzációs bűnügyek hosszabb időre kielégítették a közönséget, mert a mostani ülészek iránt már csekélyebb érdeklődés mutatkozott. Igaz ugyan, hogy a most tárgyalat három bűnügy egyike sem tarthatott igényt meglepő verdiktire, a tényállás mindenikben tisztán állott az esküdtek előtt, azok az elrejtett lelki rugók, melyek egy embert főbenjáró bűn elkövetésére indítanak, ezekben a bűnügyekben nem oly rejtettek és nem oly komplikáltak, hogy a tárgyalások eredményét kétségessé tehetnék volna. Egy örvendetes tanulságunk az októberi ciklus eredményéből is van, t. i. hogy esküdtseink most is, mint többnyire hivatásuk magaslatán állottak.

A tárgyalásokról részletesen a következőkben számolunk be:

Az ülészek első napján, október 2-án *Kolbay* Sándor kir. tszéki elnök elnöklete alatt, *Fodor* Zoltán és *Langhoffer* Viktor, mint szavazóbirák és *Ráduly* József kir. tszéki jegyző, mint tanácsjegyző részvétele mellett tárgyalat a fennő ágbeli rokonon elkövetett szándékos emberölés bűntettével vádolt *Marczis* György elleni bűnügyet. A közvádat dr. *Mészáros* István vezető kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. *Institoris* Endre ügyvéd látta el.

Esküdtek voltak: *Stolcz* Zsigmond, *Horváth* József, *Bodor* István, ifj. *Lengyel* Pál, dr. *Wallentinyi* Dezső, *Bobok* Tivadar, *Szepesházy* Kálmán, *Dusza* János, *Benyo* Béla, *Sárkány* Miksa, *Mitske* Gusztáv és *Császkkóczy* Károly.

Az volt az eset, hogy *Marczis* György oláh-pataki földmives f. évi június hó 6-án este italos állapotban ment haza, a hol iszákos anyját pálinkarészeg álomba merülve találta. Felkötötte őt, hogy adjon neki vacsorát, de anyja nem volt erre hajlandó, a miatt *Marczis* György olyan dühbe jött, hogy egy hasáb tüzi fát ragadott meg s azzal kezdte anyját ütlegelni és mikor az öreg asszony az ütésektől elkábultva földre esett, csizmája sarkával addig rugdosta őt, míg 14 bordája össze nem törött.

A védelem azt igyekezett kimutatni, hogy *Marczis* Györgynek nem volt szándéka az anyját megölni, mely álláspontot az esküdtek is magukévá tették s a szándékos emberölésre vonatkozó kérdésre nemmel felelve, halált okozott súlyos testi sértés bűntettében mondták ki bűnösnek *Marczis* Györgyöt, a kit ezen verdikt alapján a kir. törvényszék, a bántalmazás brutális módjára, mint súlyosbító körülményre tekintettel, 8 évi fegyházra ítélte el. Az ítélet ellen a vádott a büntetés súlyos volta miatt semmiségi panaszt jelentett be, de azt két nappal a tárgyalás után visszavonta.

Második nap, október 3-án került tárgyalás alá a szándékos emberölés és erőszakos nemi vétséggel vádolt *Belko* Márton bűnügye. Ezen ügynek fő érdekességét az adja meg, hogy a vádott 18 éven aluli, tehát a büntető novella rendelkezése alá esik s a helybeli esküdtbíróság ezen ügyben először ítélte fiatakoru felett. A tárgyaláson *Kolbay* Sándor kir. tszéki elnök elnökölt, szavazó birák voltak: dr. *Dorgó* Gábor kir. tszéki bíró és *Kovách* Géza kir. járásbíró, tanácsjegyzőként működött *Lehoczky* Márton kir. tszéki jegyző, a közvádat *Penyigey* M. Lajos kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. *Vitt* Sándor Rimaszombati ügyvéd helyettese: *Lusztig* Lajos ügyvédjelölt látta el.

Esküdtbírókul kisorsoltattak: *Szepesházy* Kálmán, *Császkkóczy* Károly, *Loysch* Ödön, *Horváth* József, *Turóczy* Miklós, *Benyo* Béla, *Eperjessy* József, *Mitske* Gusztáv, *Bodor* István, dr. *Szelényi* Jenő, *Ablonczy* Pál, *Marikovszky* Géza.

Igazán megdöbbenéssel kellett elgondolnunk ugy az esküdtbíróóság mint az esküdtszék tagjainak, mikor a vádat meghallották s mikor a vádott szintelen, megindultság nélkül előadott beismerését végig hallgatták, hogy vajjon az

emberséges büntető novella enyhe intézkedései javíthatnak-e még azon, a ki ily szörnyű bünt követett el? A 16 éves Belkó Márton folyó év tavaszán gazdasági cselédnek állott be Konyár András klenóczi jómódu földműveshez, a ki a községtől 3 órányira fekvő tanyáján élt. — Valamivel később, az iskolai év bevégeztével Lászkó András szegény klenóczi lakos ugyanoda adta szolgálatba a szünidő tartamára 11 éves Johanna nevű leánykáját, ő maga pedig feleségével együtt elment a községből arató munkára. — Es ezalatt milyen drámát tartogatott a sors két gyermek részére! — Belkó Márton mindennap kihajtotta a gazdája marháit a legelőre, a kis házi cseléd, a 11 éves Lászkó Johanna pedig minden reggel 7 órakor kivitte neki a reggelit. — És a még fejletlen ifjában a természetnek egy örök törvénye idő előtt nyilatkozik meg, az éretlen gyermek szenvedélyes, bűnös vágyat érez a másik, még éretlenebb gyermek iránt és az érzéki szerelem ajánlataival üldözi. A gyermek-lánya természetesen nem hallgatta meg a fiu ajánlatait, ám abból folyó évi július 23-án reggel kitört a vágy, durva erőszakkal becselenitette meg a gyermekleányt s midőn az sirva fenyegette meg őt, hogy el fogja panasolni a történeteket gazdájuknak, a fiu elővette néhány nap előtt egy tanyai ismerősétől vásárolt forgópisztolyát és azzal föbe lötte a leánykát azért, hogy őt el ne árulhassa.

Tehát az esküdtszék ez esetben gyermekbiróság volt. A büntető novella kötelező rendelkezése folytán hivatalból kellett kérdést feltenni az esküdtekhez az iránt is, hogy birt-e vádlott cselekménye elkövetésekor oly értelmi és erkölcsi fejlettséggel, hogy cselekményeinek büntetőjogi következményeit átláthatta? A védelem természetesen azt fejtette, hogy nem birt, — ám az esküdtek helyesen kimondták, hogy igenis birt. — Ujdonságot látunk itt az elnöki resumé tartalmában is, Kolbay Sándor elnök szépen kifejtette az esküdtek előtt a büntető novellának ide vágó rendelkezéseit és felvilágosította az esküdteket, hogy a fiatalok cselekménye soha sem büntetett, csak vétség az új törvény értelmében és hogy a büntetés a legsúlyosabb esetekben is legfeljebb 10 évi fogházig terjedhet.

Az esküdtek mind a két súlyos bűncselekményben bűnösnek találták a fiatalok vádlottat, minek folytán a bíróság 7 évi fogházbüntetést szabott ki. — Az ítéletben az összes érdekeltek megnyugodtak.

A harmadik napon Cseh István kir. ítélőtáblai bíró elnöklelte alatt Fodor Zoltán kir. törvényszéki bíró, Smál Gyula kir. járásbíró és Vörös László joggyakornok részvétele mellett tárgyalták gyújtogatás büntetével vádolt Horváth Benedek bűnügyét. — A kir. ügyészséget dr. Mészáros István kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Törköly József ügyvéd látta el.

Az esküdtszék a következő esküdtekből alakult meg: Ifj. Lengyel Pál, Eperjessy József, Szigeti Benedek Gyula, Stolcz Zsigmond, Varga Antal, Marikovszky Géza, Szoyka Pál, Palkovics Pál, Mitske Gusztáv, Benyo Béla, Bodor István, Túröczy Miklós.

Az esetnek van valami operettszerű ize, inkább mosolyra mint haragra indít a fekete-képű vádlott ellen. Horváth Benedek cigány ember Tajtiban, szereti a pálinkát és folyó évi július 24-én is jól beszédett belőle. Ekként elkészülve olyan verekedést kezdett András nevű testvérével, hogy végül meg akarták egymást vasvillázni, de szerencsére szétválasztották őket. Horváth Benedek ekkor elbusult szívének viaszszalást keresve, gyufát gyújtott és meggyújtotta a testvére viskójának nádfedelét, vagyis jobban mondva abból két szál nádat. Anyja és másik testvére, Horváth Alajos kihuzták a te-tőből a két szál nádat és így nem lett semmi baj. De Horváth Benedeknek ekkor már nagyon sok keserűség volt a szívében, azt mondta, ha nem sikerült a felvégen, majd sikerül az alvégen, elment a Pál Ferencz szérüs kertjébe s azt mondta ott Pál Ferencznek, hogy meggyújt egy asztagot és meg is gyújtotta a gyufát, de Pál Ferencz eloltotta azt a kezében.

Ugy látszik, ezekkel véget ért a Horváth Benedek bosszúja, mert több gyufát már nem gyújtott.

A védőnek sikerült kimutatni, hogy itt nem befejezett büntetésekkkel, hanem csak kísérletekkel állunk szemben, az esküdtek is ily értelemben határoztak és a bíróság Horváth Benedeket a fennforgó enyhítő körülmények figyelembe vételével 4 hónapi fogházra ítélte, mely ítéletben a kir. ügyész, védő és vádlott megnyugodtak.

Ezzel véget ért az októberi esküdtszéki ciklus, mint értesülünk, februárra már eddig két ügy van vizsgálat alatt.

Széljegyzetek.

Marx Károlynak van egy könyve. Ennek a könyvnek van egy czime. Ez a cím többet fejez ki, mint száz, meg száz hosszú értekezés. Valóságos élettapasztalat ez a cím. Valóságos tudomány. Valóságos kritika. Valóságos önmegálázkodás. Valóságos belátás. Valóságos megadás a henczegő, kérkedő, föltolakodó, mindent nagygyá fujt tejéhez alkalmazó bölcseséttel szemben!

Mi ez a könyv? És mi a czime? Kérem többször átolvasni! Figyelemmel, meggondolva! Mert így szól:

„Das Elend der Philosophie.“

„Ratio vitae“! Különös elv. Ott kergetődzik az évezredek lapjain. Minden gondolkodó elmének valahogy első kérdésévé lett. Ahogy a nyiló szembe legelsőnek tódul a fény, úgy a nyiló elmébe legelsőnek tolokodik ez a kérdés.

Ratio! Mi a cél, mi értelme van a létnek, ennek az életnek? S mivel ez az élet ezt a ratiót fátyolozva tolja elénk, hát rengeteg sok tépelődést, mérhetetlen rendszert és végtelen sok kint támasztott és okozott márt. Valósággal azt kell rá mondani, mit valaki az igazságról mond. Hogy t. i. „az igazság lefátyolozva jár az emberek között. De jaj annak, a ki azt a fátyolt föl meri emelni . . .“

Igen, a ratiónak fátyolát emelgetjük. De nincs, a ki teljesen lefödi. S azért, mivel a fátyol örökké fedi a létet, hát örökös fátyolozott, ködös, titokzatos a lét.

S ime itt kezdődik a tudomány kálváriája. Innen születnek a rendszerek mártírjai. Schopenhauer búskomorságba esik. Úzte a „ratio vitae.“ Mivel a létet rejtő gubót nem tudta szét-hámozni, hát lemondásba, fájdalomba, sötétségbe merül. Ha nincs fény, legyen sötétség. Ha nincs látás, hát legyen lemondás!!

Ah, pedig a sötétség, a lefokozott életkedv milyen fojtóan hat a tudóre. Nehéz lélegzeni tőle. A sötétben az ember csak tapogatózik. Ott a lélek nem alakul, nem él, csak babráll. Futni kell ezen éjéből!

Mások meg káromkodnak! Bocsnat a szóért, de így van! Határozottan káromkodásszámba megy, mikor a lét kérdése kimeríti az agyat és a végén káromkodó világprófétákká válunk. Egy gyermekjátéknak nagy vége ez. Egy föltolakodó ésszék lefokozása ez. Ugy, hogy nem is csodálkozunk azon, ha a létengerének állandóan a leges-leges-leg-kezdeten maradván, úgy nézünk ki, minthogyha — „gomboznánk.“ Legalább így mondja ezt valaki, hogy a nagyképűsködő Yb-sen és társai, a kik fölényes határozottsággal babrálnak a lét elméletének megfajlásával: nem tesznek egyebet, minthogy — gomboznak! Husz gomb 1 fillér és uraságoktól levetett mind. Mind — mind valamennyi. Mint az elvek, melyek bizonyos fokkal és mértékben öröklődnek kézzől-kézre, kevés lévén az újabbakban, mit valamiképen már régebben is be nem láttak.

De hát a továbbfejlődés! Ez bánt! Es itt vagyunk gyengék. Itt vagyunk gyerekek! Itt nem tudunk boldogulni. Es azért — káromkodunk. (Bocsnat, hogy ismétlem.) Akáresak egy kocsis. „Átkozott bölcsesét kiáltja Hart; átkozott tudomány mondja Raoul France, átkozott scientia (tudás) kiáltja Scotus.“

Mi ez?

„Voltaire meg oda szól! Ő a bölcs! A tudós! Nem megadás, nem lehetetlenség ez? No de mit mond? Ezt ni:

„Eljünk és ne okoskodjunk.“

Mi ez?

Marx Károlynak van egy könyve. Ennek a könyvnek van egy czime. Ez a cím így szól: „Das Elend der Philosophie.“ . . .

Olyan nagy az éllel, meg a halál közötti ellentét, hogy a gondolkodó ész nem bírja el, csak hogyha hisz. Azért hidaljuk át ezt a két végletet a hittel.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

A király nevenapján a helybeli róm. kath. templomban ünnepi istentiszteletet tartottak, a középületek pedig zászlódiszba öltöztek. Így ünnepelték szeretett ősz királyunk névnapját hagyományos kegyelettel.

Október hatodikát hagyományos kegyelettel ünnepelte meg a rimaszombati egy. prot. főgimnázium. Reggel 9 órakor gyűltek össze a tornacsarnokban, a hol dr. Veress Samu igazgató rövid megnyitó beszédben hatásosan világot vetett a gyászünnepe jelentőségére, majd Stech Géza a Tompa-kör ifjúsági elnöke tartott felolvasást a nemzeti hősokról. Geduly Árpád és Veress Bálint szavalták el ifjui lelkesedéssel Ábrányi Emil egy-egy október hatodikai ódáját. Az ünnepség elején a himnuszt, a végén a szózatot énekelte az egész ifjúság. A főgimnázium és a városháza épületén gyászlobogó lengett.

A tizáninneniref. egyházker. közgyűlése Sátorlajuhelyen október 1. és 2-ik napjain folyt le Dókus Ernő főgondnok és Fejes István püspök elnöklelte alatt. A gömri egyházmegyéből jelenvoltak Bornemisza László főispán, Lukács Géza alispán, br. Ragályi Balassa Ferencz, Bornemisza Elemér, Csabay Pál esperes, Czinke István, Vattay László egyházkerületi aljegyzők, dr. Veress Samu főgimn. igazgató, Buzi Márton, Réti Andor, Becske Bálint. A közgyűlést megelőző napon vasárnap délelőtt papszentelés volt, a mely alkalommal 68 fiatal papot szentelt föl Fejes püspök. Ily nagyszámú ref. papot egyszerre még nem szenteltek föl, most is csak azért, mert boldogult Kun Bertalan püspökségének utolsó éveiben egyáltalán nem tartottak papszentelést. A felszenteltek közt volt a gömri egyházmegyéből is 9 ifju pap. Főgimnáziumunk egykori tanítványai közül Juhász Lászlót, Lenkey Bélát, Litkey Józsefet, Keresztyn Istvánt; a rimaszombati káplánok közül Bódi Dénest és Nyomárkay Józsefet szentelték föl. Vasárnap fényesen sikerült közebéd volt az ujhelyi színház nézőterén, a melyen résztvettek Zempléncs megye vezető egyénei s a római és gör. kath. s az izr. egyházak küldöttei. Hétfőn d. e. Dókus Ernő elnök megnyitó beszédében megemlékezett Bánffy Dezső báró haláláról és Zsilinszky Mihály visszavonulásáról. A gyönyörű elnöki megnyitó nagy hatást keltett, Czinke Istvánt egyházkerületi tanácsbíróvá választották s így az aljegyzői állásról lemondott; erre az állásra elrendelték a szavazást. Tárgyalás alá került még Juhász László felebbezése is. A kerületi közgyűlés meghallgatván, Bornemisza László, Lukács Géza és Csabay Pál felszólalását, az ügy érdemleges elintézését a gömri egyházmegyére utalta; utasítván a hanvai presbyteriumot arra, hogy ha a papi fizetést fel akarja emelni, a fizetés összegét egy új papi chartában juttassa kifejezésre. Együttal kimondta a kerületi gyűlés azt is, hogy jövőre az adócsökkentési segély kizárólag a hivatás terheinek könnyítésére fordítandó. Ezenkívül elrendelte az egyházkerületi gyűlés a miskolci harmadik papság betöltését.

Esküvő. Báró Baratta Dragono Róbert poltári birtokos f. hó 3-ikán tartotta városunkban esküvőjét: Szakall Sárival néh. Szakall M. gácsi főszolgabíró kedves leányával, ki hosszú ideig működött az itteni postahivatalnál. A polgári aktus után az egyházi áldást Szemann Endre prépost-plébános adta az új párra a róm. kath. templomban. Az új pár az esküvő után gyönyörűen feldiszitett négyes fogaton Poltárra, ott-honába utazott.

Állandó választmányi ülés. A vármegye állandó választmánya f. hó 5—6-án tartotta a f. hó 12—13-án megtartandó megyebizottsági közgyűlést megelőző előkészítő ülését. Az ülésen, melyen *Bornemisza* László főispán elnökölt, jelen voltak: *Lukács* Géza alispán a tiszttal, ki minden ügynél apró részletességgel tett felvilágosító előterjesztéseket és ismertette az ügyet; továbbá *Fáy* Gyula volt főispán, *Farkas* Zoltán országgyűl. képviselő, báró *Hámos* László nyug. főispán, *Hámos* Aladár, *Hevessy* Bertalan, dr. *Löcherer* Tamás, *Molnár* József, *Medveczky* Sándor, *Mihalik* Dezső, *Putnoky* Mór országgyűl. képviselő, *Pösch* Gyula, *Samarjay* János, *Söldos* Árpád, *Szabó* László, *Széman* Endre, *Szentiványi* Árpád országgyűl. képviselő és *Szentiványi* József állandó vál. tagok. — Minthogy ezen ügyek a vármegye közgyűlése elé kerülnek, arról most nem tartjuk szükségesnek referálni. Egy fontos momentumot azonban ki kell emelnünk, hogy a teljesen felgyógyult *Lukács* alispánt *Pösch* Gyula ebből az örvendetes alkalomból igen szép és meleg szavakkal üdvözölte.

Eljegyzés. Széles körben örömet keltett az a hír, hogy *Balgha* Kálmán kir. mérnök, fiatalságunk egyik legrokonszenvesebb tagja, eljegyezte *Bisitzky* Arankát Czeldömökről.

Uj doktor. *Eszényi* Gyula, a helybeli főgimnázium volt jeles növendéke, *Eszényi* Gyula bőrkereskedő fia Kolozsváron a múlt héten orvostudományi doktorátust tett. Mint halljuk, az új orvos városunkban fog letelepedni.

Tanfolyamok értekezlete. A kultuszminiszteriumban f. hó 5-én vette kezdetét a kir. tanfolyamok három napig tartó értekezlete, melyen *Pogány* István kir. tanfolyam is részt vesz.

Értékes ajándék a Szépművészeti Múzeumnak. Gróf *Andrássy* Dénes, az ismert meczenás, a Szépművészeti Múzeum modern osztályát a nagy müncheni festőnek, *Stuck* Ferencnek, egy pompás alkotásával lepte meg, amelyet annak idején igen nagy összegért vásárolt a bajor mestertől. A képnek címe: „A tavasz” és egy misztikus női alakot ábrázol. Gróf *Andrássy* teljhatalmu megbízottja, *Sulyószky* István kir. tan. a festményt a múzeumnak már beküldötte.

Halálozások. *Hartzer* Tibold Coburg herceg uradalmi főpénztárosa a múlt héten Bozita pusztán meghalt. — Az elhunyt vármegyénkben kezdette szolgálatát *Csobánka* pusztán és *Rimaszécsen* mint gazdasági segéd s jó modoránál fogva általános szeretetnek örvendett.

Rozsnyón múlt hó 30-án meghalt *Kék* József volt rozsnyói ügyvéd és városbíró. A 96 éves aggyastán egyik tipikus alakja volt a rozsnyói társadalomnak. Vagyonos ember volt s mint már életében beszélték, végrendeleti intézkedésével jótékonykezélu alapítványok útján fogja nevét Rozsnyó történetében megörökíteni.

Névváltoztatás. A m. kir. belügyminiszter ur megengedte, hogy *Zsobrák* István putnoki lakos Zsolnai-ra, továbbá kisk. *Fuchs* Béla és *József* nyustyai lakosok Fodor-ra változtathassák családi nevüket.

Tanítói nyugdíjazások. A vall. és közokt. m. kir. miniszter *Csizi* Pál oldalfalai közs. tanítót 1700 kor., *Timkó* Mihály rimaszombati áll. el. isk. tanítót 2100 kor., *Szlatinszky* Endre klenőci ág. ev. tanítót 1760 kor., *Urbán* Endre aggyeleki ref. tanítót 1500 kor. és *Gallik* János sziliczei r. kath. tanítót 840 kor. nyugdíjigénnyel nyugdíjazta. Mindnyájan hűségesen, odaadó buzgalommal szolgálták népoktatásügyünket s elévülhetetlen érdemeket szereztek a magyar nemzeti szellem terjesztésében.

Első debut. *Mezey* Kálmán, most Eperjesen működő színtársulatának volt tagja: *Lenkeffy* Izuka múlt szombaton mutatkozott be a főváros közönsége előtt a Vígsházban a „Nyári szerelem” című darabban, melyben egy masamódleánynak fő női szerepét játszta. A lapok általában véve hízogően és elismeréssel emlékeztek meg a bájos fiatal leány első debutjáról s a kritikákból kiereszkedő melegség és jóakarát bizonyára buzdításul fog szolgálni a

fiatal színésznőnek arra, hogy minél hamarabb igazi utódja legyen a korán elhunyt kiváló nővának: *Harmat* Hedvignek.

Agarászverseny. Az országos hírű gömöri agarászversenyek tegnap vették kezdetüket a dobrai fensíkon. Ebből az alkalomból számos előkelő vendég érkezett városunkba. Az elszállásolást és a lakoma rendezést *Gundeljingen* József rendezte nagy buzgalommal.

Az érdem elismerése. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter vármegyénk területéről ismét két érdemes tanítót részesített méltó elismerésben. *Zachar* Lajos abafalai és *Vidasits* Béla máléi r. kath. tanítók azok, a kik elnyerték fáradságos munkásságuknak jutalmát. Mindketten 200—200 kor. személyi pótlék államségélyben részesültek. Mindketten évek hosszú során át szolgálják vármegyénk népnevelésügyét.

Postai hírek. A helybeli postahivatal főnöke, *Békény* Béla főtiszt, 4 heti szabadságát f. hó 1-én kezdte meg. A hivatal helyettes főnöke *Hermann* Vilmos s. ellenőr.

A helybeli postahivatal személyzetében újból változás állott be, amennyiben *Sághy* Ilonka, — ki csak ideiglenesen volt ide beosztva — hazautazott Bejébe. Ugy a helybeli távbeszélő áramkör előfizetői, mint az egész vármegyei áramkör központjai nagyon megkedvelték a kedves, finom modoru és rendkívül ügyes *Sághy* Ilonkát s telefon előfizetőink megelégedését mutatja azon körülmény is, hogy egyetlen telefon panasz sem merült föl kezelése ellen.

Itt említjük meg, hogy a jövő év elején teljesen kiegészítik a vármegyei telefonhálózatot. Ugyanis *Tiszolcz*, *Pohorella*, *Ajánéskő* és *Várgede* lesznek még a rimaszombati központba bekapcsolva s így távbeszélő előfizetőink az eddigi díjakért egyszer oly nagy hálózatban fognak beszélgethetni, mind eddig.

Eljegyzés. *Jolsván* szeptember 30-án eljegyezte *Juhász* Zoltán ottani süket-néma intézeti tanár öz. *Baltazár* Antalnét, a volt jolsvai ág. ev. lelkész nejeinek kedves unokáját, *Remenyik* Didikét.

Szülésznői tanfolyam. A vármegyei közoktatással kapcsolatos alsófoku kerületi bábaiskolában a két hónapos magyar tannyelvű kurzus f. hó 1-én vette kezdetét. A tanfolyamra eddig 16 növendék jelentkezett.

Szarvas bögésen. Már körülbelül végét járja a szarvas bögés ideje. S mint halljuk, az idej bögés nem volt valami kedvező. A rimasurányi—klenőci erdősegekben, hol előkelő társaság járt ki naponta bögésre, csupán egy szép 10-es bikát sikerült *Fáy* Gyula volt főispánunknak elejteni. A rozsnyói vadászok már szerencsésebbek voltak. A püspökségi területen a bérlő dr. *Emich* Gusztáv miniszteri tanácsos három, *Pauchly* Rezső erdőmester pedig egy szép bikát ejtett el. A városi vadászterületen *Rákossy* Levente hozott terítékre egy bikát.

Hanusz István emlékezete. Irta id. *Farkasfalvi* Imre. Felolvasták a Magyar Földr. Társ. 1910. évi közgyűlésén. Ebben a füzetben olvashatjuk a szelid és végtelenül szorgalmas tudós írónak: *Hanusz* István kecskeméti állami főreáliskolai igazgatónak életrajzát és irodalmi működését. Alig van olyan magyar író, a ki annyira ismerte volna hazánkat, kivált a nagy Alföldet, annak életét, mint e kedves tudományos író, a ki a váci egyházmegye papja is volt. Költői lelkülettel írt 1500 cikket és könyvet leginkább a magyar földről s az mind élveztet és tanulságos olvasmány. *Farkasfalvi* füzetéből rokonszenvesen tárul elénk az ő képe.

Agyonlőtt erdész. Múlt hó 28-án gr. *Andrássy* Géza zemplénmegyei vadászterületén, eddig még ki nem derített körülmények között agyonlőtték *Szojka* András uradalmi erdész. Nagy részvétet keltett, hogy a tragikus véget ért derék jó ember, ki híres vadász hírében állott, szolgálata közben egy golyónak lett az áldozata. Hulláját szülőhelyére *Dobsinára* szállították, hol nagy részvét mellett temették el.

Berukkoltak a katonák. A múlt héten megkezdődött az ujonczok bevonulása. Egyidejűleg bevonultak az egy éves önkéntesek is. Vármegyénk gentry ifjuságának egy pár kedvelt tagja vette fel a fényes uniformist: *Beilik* Pista a 16-os közös huszárokhoz *Marburgba*, *Fáy* Pista az 1-ső honvéd huszár-

ezredhez *Budapestre*, *Molnár* Pista a 10-es közös huszárezredhez *Budapestre* és *Szentmiklóssy* László a 3-ik ulánus ezredhez *Krakkóba*, *Pitta* Félix haditengerészethez *Pólába*, dr. *Juraskó* Jenő a kassai 3-as, *Rozinay* Jenő a budapesti 1-ső számú honvéd, *Juraskó* Elek a losonczy 25-ik közös gyalogezredhez vonultak be egy éves önkéntesi szolgálattételre.

A nyustyai óvoda évzáró ünnepe. Folyó október hó 1-én, vasárnap, a délutáni órákban folyt le *Nyustya*n, a községi óvoda évzáró igen élénken látogatott és minden várakozást felülmúló sikerrel a gyermekünnepe. *Andrik* Mariska óvó kisasszony ismét kitett magáért. A hetvenen felül való rendes óvodás gyermek közül legalább hatvan, daczára a rossz időjárásnak, a vizsgán pontosan megjelent és az érdeklődő szülők, gyermekbarátok teljes öröme mére játszotta el a szépen betanított gyönyörű és tanulságos, mulattató társasjátékokat, szebbnél szebb magyar dalocskákat, számos, csattanós versecskéket. A gazdag uzsonna a nyustyai lelkes és jótékony hölgykoszorút dicsérte. Az ünnepe az alkonyat órájában, a legjobb kedvben s az óvónő nagy szorgalma, fényes sikere iránt tapasztalt és kifejezésre jutott közelsimerés és köszönet mellett ért véget.

„A szobor beszél.” A Kistalud-társaság folyó hó 5-én tartott felolvasó ülésén *Kozma* Andor bemutatta a jelen nagy poéta: *Lévay* József gyönyörű, hangulatos költeményét, melyet a rimaszombati Tompa-szobor legutóbbi megtekintése után „A szobor beszél” címmel írt. A költeményt nagy figyelemmel hallgatták.

Uj állatorvosi körök. A vármegyei állandó választmány behatódni foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy az üresedésben lévő rimaszombati m. kir. állatorvosi állás betöltessék és *Bátka* Székellyel a *Balogvölgyön* egy új állatorvosi kör alakíttassék. Mindkettő nagyon indokolt és pedig a rimaszombati járásból a szuhavölgyet, a tamásfalai körjegyzőséget és a rimaszécsi járásból a dusai körjegyzőséget, mely helyek a járás székhelyétől messze esnek, a rimaszombati kir. állatorvos körébe kellene utalni, ki egyszersmind helyettese is lenne a nagyon elfoglalt törvényhatósági állatorvosnak. Azt megtalál, ki a helyi viszonyokkal és a *Balogvölgy* nagy állatszámával ismerős, nem is kell indokolni, hogy ezen völgy *Bátka* székhellyel föltétlenül állatorvossal látandó el.

Adomány. A nyomorék gyermekek otthonának *Perjessy* Pirokska 2 koronát adományozott, mit ez uton is köszönettel nyugtáz az elnökség.

Memento mori. *Varga* Pál a hanvai református egyház rendes tanítója életének legszebb idejében (31. életév) folyó hó 2-án este 11 órakor hirtelen elhunyt, temetése f. hó 4-én délután 3 órakor az egyházmegye esperese, lelkészi és tanítói karának impozáns részvétele mellett történt meg. A család és gyülekezet méltó fájdalommal tekint a korán kidölt támasz és vezér után. Nyugodjék békében, legyen csendes siri álma. Ravatala felett *Juhász* László lelkész imádkozott, *Kerekes* Béla s. lelkész praedicált, sirjánál a kartársak nevében *Mares* János tanító magas szárnyalású bucsuztatót mondott. A tanítók cantusa gyászdalokat énekelt.

Szinpártoló mozgalom. *Nyustya* község közönsége csak nemrégén indított mozgalmat egy ottani szinpártoló egyesület és erre a célra egy részvénytársaság megalakítása iránt. A mozgalom rövid idő alatt tudomásunk szerint már odáig fejlődött, hogy az alapszabályok is készen vannak és a részvénytársaság is alakulóban van. Talán e hír a kulisszák mögül indított egy pár élelmes és jóízű rimaszombati pénzes embert is arra, hogy az itteni 20 év óta mély álomban szendergő szinpártoló egyesületet akarják ismét felébreszteni és egy állandó színházra s ezzel együtt egy kis városi vigadóra megfelelő épületet keresnek, üdvözöljük az életrevaló eszmét.

Kazánfűtői- és stabilgőzgépekezői tanfolyamok. A kassai m. kir. áll. felső ipariskolában f. évi okt. 15-én tanfolyamok nyílnak meg oly géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézműiparosok részére, kik a stabil gőzkazánok, illetve stabil gőzgépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget megszerzeni óhajtják.

Vadász statisztika. Bizonyára érdekelni fogja vadászainkat, hogy H á m o s Aladár, az ismert gentleman és kitűnő vadász, dunántúli vadászataim mit lőtt. Az eredmény következő: fogoly 109, fűrj 9, nyul 9, fácán 43, gém 1, vak varnyu 2, galamb 1 drb., összesen 174 drb. és ez körülbelül 200 lövésre esett. Mi ezzel az eredménnyel igen megvagyunk elégedve, de a jó puskás nincs. — No máskor majd többet!

Igazgatósági ülés. A ker. munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 1-én Nagy Sámuel alelnök elnöklésével rendes havi ülését tartotta meg, melyen az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak fogadalmat kellett volna tenniük a hivatalos eljárásban tudomásukra jutott üzemi és üzleti titkok megőrzésére nézve, azonban addig, míg rendszeres esküt tett tisztviselői nem lesznek az intézménynek, az igazgatóság és felügyelő-bizottság nem hajlandó a fogadalmat letenni. Molnár Lajos ügyvezető igazgató előadásában tárgyaltak több betegségyekezési és kártalanítási ügyet s az igazgatóság és felügyelőbizottság személyes kősa hírek támadása ellenében az igazgatónak, ki ügykörében mindenkor intakt jellemmel, kiváló szorgalommal és lelkiismeretességgel jár el, fényes elégtételt adott a gyűlés, teljes bizalmáról és elismeréséről biztosítva az igazgatót. Az ülésen megbízták az igazgatót a segédszolgái állás ügyében pályázat kiírásával.

Idillikus csend a villanytelep körül. Hogy korunk jellemző sajátása az idegesség, azt bővebben fejtegetni e lap keretében felesleges, hiszen azt ugyis tudja ma már minden újságolvasó ember, hogy így van. Ámde mert valami kevés köze mégis csak van e hir kapcsán az idegességnek, azért szövegem le és hozom nyilvánosságra velem együtt sok-sok, kevésbé edzett idegzetű embertársaimnak kesergő sóhajtozását. Mert sokan sóhajtoznak és visszakívánjuk azt a nyugalmas esendőt, tiszta levegőt, amely az elmúlt időben körülölelte házuk, udvarunk tájékát. . . . Azt az időt, amikor derült, enyhe nyári és őszi estéken kiültünk az udvarra és pipánk bodor füstje mellett pihentünk a fárasztó napi munkát és olvastunk vagy elbeszélgettünk, hol pedig elmélázva nézegettük a magas égbolt milliárd fényes csillagát avagy a felhők között fénylő, bujdosó ezüstös hold imbolygását. . . . Vége. . . vége van a szép időknek! . . . Eljött a nyár: felépült a villanytelep és azóta szakadatlanul önti, terjeszti az olajszagot és — óh Istenem! — csuffá teszi, szegyenbe ejti a 100 kilométeres expresszvonatnak a prűszkölő pőfögését is! . . . Igen, a leggyorsabb expressznek és nem a mi lágyan gördülő vicinálisunknak csendes zakatolását, a melynek puha és meleg bőrdíványán ülve, a lassu magyar avagy a lengyel mazurka elandallító ütemét dudolgtatjuk önkénytelenül és amely vicinális mostanában megszegyenülve tompítja el szerény pőfögését a jánosi-i őrháznál a konkurrens rimaszombati villanykémény túlharsogó demagógiája elől. . . . Nem tudom, hogy ott, túl a periferiákon, a Kossuth-utcza körül „élvezik-e” polgártársaim ezt az idegesiklandozó, egyhangu, szakadozott trombitaszót és így nem tudom, hogy annak végső hatása hol mosódik el, de bármint van is, kérem Önöket és sétáljanak el egyszer az új villanytelep felé, meg tagnak győződni panaszunk jogosságáról, hogy velünk együtt — csupa szimpátiából — emeljék majd fel tiltó szavukat e tarthatatlan állapot felett. Mert, hogy éjjel-nappal, (a délelőtti pár órát kivéve), még a bezárt ablakok mellett is folyton a fülünkbe „csengjen” a villanyfejlesztő gép szörnyű puffogatása, azt városunk magisztrátusa sem kívánhatja tőlünk; akiket különben én egy kicsit sem okozok ez állapotért, mert nem az ő hibájuk, hanem talán a villanytelep vezetőjének, tehát szakembernek a mulasztása miatt történhetett e mizéria, aki elmulasztotta a városi tanácsot figyelmeztetni a bekövetkezendő túlhangozó bömbölésre. Mert ennek a telepnek nem a város közepén, hanem kint a mezőn, vagy túl a Rimán lett volna a helye.*) *Civis.*

*) A felszólalót megnyugathatjuk, ha ugyan ez megnyugtató, hogy az építés előtt kiküldött bizottság, illetve az érdekeltek és telektulajdonosok képviselőitében megjelent Samarjay János már előre megjóolta, hogy a környéken türelmetlen büz fog áradni, de a válasz az volt, hogy: „Szükség törvén t és kényelmet bont!” S igaz volt annak, ki piacot és vásárcsarnokot akart e helyen. *Szerk.*

Tanítónői kinevezés. Budapest fővárosnál a polgári leányiskolai tanítónők sorába kinevezték *Lőrinczy* Mariskát, *Lőrinczy* György kir. tan. tanfelügyelő képesített leányát is.

Tanító változások. *Földessy* Elek méhii r. kath. tan. a borsodmegyei Sajómerse községbe távozott hasonló minőségben, a helyét *Török* Lajos okl. tan. foglalta el. A restéri ág. ev. iskolához *Leng* Pál, a pelsőzi ref. iskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett állásra *Telek* Miklós, a ratkószabadi r. kath. iskolához *Steklovics* Samu, a murányhusszréti r. kath. iskolához *Nascsák* János, a murányszabadi r. kath. iskolához *Schneck* Adolt, a babaréti ág. ev. iskolához *Dhányi* István, a zeherjei ref. iskolához *Baranyi* József és a hubói ref. iskolához *Fehértói* József okl. tanítók választották meg rendes tanítókká.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik néhai *Léhner* Elek kedves bátyám elhunytá alkalmából részvétüket írásban vagy személyesen fejezték ki, s az elhunyt végtisztességételen megjelentek, ez uton mondok hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1911. október hó 1-én.

Marikovszky Géza.

Még egy pár szó a postai kézbesítéshez. Tekintetes Szerkesztőség! A „Gömör-Kishont” hetilap két legutóbbi számában szót emelt a helybeli postahivatalnál a levelek kézbesítésénél újabb rendszeresített eljárás ellen. Az ott felsorolt panasz minden sorát mi helybeli kereskedők is aláírjuk, sőt még meg is toldjuk eggyel és szót emelünk azon anamália ellen, hogy a Budapestre érkező csomagokat, amelyek az összforgalomnak mintegy kilencz-tizedrészét képezik, reggel 7 órakor Feleden visszatartják és Rimaszombat felé csak a délelőtti 10 órakor Miskolcz felől érkező levelekkel továbbítják. *Ez ellen van nekünk kereskedőknek panaszunk*, amely egyszersmind a város nem kereskedő közönségének a sérelme is, mert hiszen a legtöbbször igen sürgős csomagokat reggel 9 óra helyett csak délután 3—4 óra között kézbesítik és így 7—8 órával később érrendeltetési helyére a szállítmány. Csak egy kis jóakarát és megszűnik a sérelem is. A múlt évben még a délelőtti órákban kézbesítették a Budapest felől érkező csomagokat, [de ezt a délelőtti második kézbesítést a levélhordók túlfárasztó munkája miatt megszüntették, amit mi is méltányolunk. Ámde sokkal célszerűbb volna a mostani háromszori kézbesítést akként beosztani, hogy az délelőtt 1/2 9-kor, 1/2 11-kor és délután 2 órakor megkezdve és ez által a közönség kívánsága teljes kielégítést nyerhetne. Ezuton kérjük a postaigazgatóságot, hogy a most bevett szokást, de különösen a legsérelmesebb intézkedését akkép változtassa meg, hogy a Budapest felől érkező levelek és csomagokat kézbesítse már délelőtt 9 órakor s a többi, d. e. 10 órakor és délelben 12 órakor érkező postaküldeményeket úgy mint fentebb említve van. Így sokkal nagyobb, célravezetőbb eredményt érhetünk el. — Kiváló tisztelettel *egy kereskedő.*

Ujvállalat terve. Egy igazán életrevaló s a város és vidéke közgazdasági érdekének jelentős és nagy lendületet adó vállalat eszméje pendült meg e héten. Arról van szó, hogy városunkban egy kendergyár létesíttessék, melyre nézve a kezdeményező lépések már rövidesen megtörténnek. Az eszmével lapunk jövő számában részletesen foglalkozunk, most csak annyit jelzünk, hogy f. hó 4-én itt járt a magyar általános hitelbank aegise alatt működő nagylaki kender gyár igazgatója s érintkezésbe lépett városunk polgármesterével. Amennyiben a vidéki gazdaközönség részéről hajlandóság mutatkoznék a termelésre nézve, megindulhatnának a komoly tárgyalások. A gyár legalább 150 munkaerőt foglalkoztatna s a város várható közvetett anyagi haszna 180—200000 koronát tenne évenként.

Szerelmi dráma. Feleden f. hó 3-ikán reggel megrázó eset történt. *Weisner* Bertalan vasuti szivattyú-kezelő, egy családos ember, ki szerelmi viszonyt folytatott *Kohut* Mária 22 éves cselédleánnyal, forgópisztolyból négy lövéssel leterítette kedvesét, azután maga ellen fordította a fegyvert s a szív táján mellbe lötte magát. A súlyosan sérülteket még kedden délelőtt beszállították a közkórházba.

Öngyilkos csendőrőrmester. A szabadkai erdőben a gubics őrzők f. hó 4-ikén egy

fára felakasztva találták *Simon* Sándor oszgyáni ny. esendőrőrmestert. Minden kétséget kizárólag öngyilkosság esete forog fenn, mert — mint halljuk — az őrmester beteges, ideges természetű volt s tettét bizonyára életuntságból követte el. A hullát beszállították a halottas kamarába.

Agyonütötte a vas. Királyhegyalja mellett levő Svábolka vasgyártelepen — mint mult számunkba említettük — szept. hó 30-án egy halálosan sérült munkás holttestére találtak. Ez a munkás *Vozár* Frigyes volt, kit munkaközben halálos baleset ért, amennyiben a vasnak a hengerbe való beillesztése közben — valószínűleg a henger hibás szerkezete miatt, visszapatant a vasdarab és a szerencsétlen embert úgy fejbeütötte, hogy az koponyarepedést szenvedett s csakhamar meghalt. Bonczolását dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos és dr. *Horváth* Ákos vereskői orvos f. hó 2-án végezték a nagyroczei kir. járásbírósa kiküldöttéi jelenlétében.

A temetőből. A mult héten néhány exhumálás történt a régi temetőben. Kiásták és az új temetőbe vitték *Fereny* szüleinek és *Káposztás* József első polgármesternek földi maradványait. A hatvan-hetven év óta földben nyugvók csontjai már nagyrésztben elporhadtak. Ugyancsak átvitelre kerül a nagy kereszt, a melyhez halottak estéjén körmenet szokott kivonulni s a fölírat szerint 1846-ban állították. Ennek helyét, a mely vasráccsal lesz kerítve, most jelölte ki a városi mérnök az új temető dombos részén az utvonallal szemben.

Névnapi megváltásul. a „Napközi Otthon” javára *Feketéné-Otte Hedvig* 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtazza.

1911. okt. 6. *Dr. Marikovszky Istvánné.*

Átalakítások a tiszolczi állami vasgyárban. A tiszolczi állami vasgyár az utóbbi időben olyan rossz eredménnyel dolgozott, hogy csak radikális átalakítások, vagy az üzem teljes beszüntetése között lehetett választani. A gyár vezetősége az átalakítások mellett határozott. Ennek folytán még ebben az évben lebontják az egyik kohót és helyette újat építenek. Átépítik a második kohót is.

Öngyilkosság az óceánon tul. Mint az amerikai „Szabadság” írja, egy clevelandi magyar leány szeptember 18-án öngyilkos lett. A dolog annyiban érdekes reánk nézve, mert a leány: *Németh* Erzsébet megyénkbeli származásu, szüleiivel és testvéreivel együtt Sajógyömörből vándorolt ki. A csinos 17 éves leány egy női ruhakereskedésben mint kiszolgálónő működött. Hogy mi vitte az öngyilkosságra, azt bajos biztosan kiböngészni, de alighanem a fiatal szívek pusztítója: a korai titkos szerelem volt a rugó. Előzőleg ugyanis sátrányoldatot ivott. Szeptember 17-ikén a leány egy fiatalemberrel ment nyilvános mulatságra; másnap pedig egy másik udvarlóval hosszasan beszélgetett. Erre az előbbi ifju lakásáról revolvert hozott s azal szíven lötte magát. Az ifju ládájában pedig ilyen tartalma irást találtak: „Kedves János! Ne haragudjon, de én nem leszek a maga felesége. Keressen magának mást, én ugy sem lehetek a magáé. Isten vele, Erzsi.” Hány fiatal szívet pusztított el a korai szerelem Óceánon innen és tul? Ez is egy a sok közül! Szülők vigyázzatok!

A magyar Kereskedelmi és Iparkamarák olaszországi tanulmányutja. Az olasz kamarák meghívásának eleget teendő, a hazai kamarák folyó évi október hó első napjaiban hivatalos kirándulást tesznek Olaszországba, a Turinban és Rómában az olasz egység megünneplésére rendezett kiállítások megtekintésére. Miután e kiállítások ideje alatt az idegenforgalom Olaszországban számottevő kedvezményekkel mozdítatik elő, kívánatos, hogy a kinálkozó alkalmat fölhasználva, minél számosabban vegyenek részt a társas kiránduláson, a melynek célja a klasszikus olasz föld megismerése mellett az egymás iránt barátságos érzelmekkel viseltető olasz és magyar nemzet közötti üzleti és gazdasági kapcsolatok gyarapítása és szorosabbá tétele. A hivatalos kirándulás utiránya: Budapest-Milanó-Turin-Genova-Róma; tartama — visszautasítás nélkül — a Rómában való tartózkodás negyedik napját beszámítva, 9 nap. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja az érdeklődő kereskedelmi és iparos

körök figyelmét a társas kirándulásra. A részvétel a kamaránál sürgősen bejelentendő és egyidejűleg személyenként 50 korona foglaló lefizetendő. A jelentkezők minden egyéb szükséges tudnivalóval kellő időben el fognak láttatni. Részletes felvilágosítást a Kamara készségesen nyújt. Indulás október 4-én volt.

Gyümölcs, zöldségkivitel Franciaországba. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a nyers gyümölcs és zöldség francia beviteli tilalma megszűnő, e cikkek immár akadálytalanul kivihetők Franciaországba.

Nyugtázás. A rimakokovai tüzkárosultak javára újabban a következő adományok érkeztek: A rosznyói papnevelő intézet asztaltársasága a „Sajóvidék” kiadóhivatala útján 16 k., Czákó község gyűjtése 6 k. 50 fill., Nemesradnót község gyűjtése 20 k. 29 fill., Balogujfalu község gyűjtése 3 k., Zádorháza község gyűjtése 1 k. 56 fill., Homolkáné sz. Hoffmann Ilona Bécs 200 k., Vigh Bertalan festőművész gyűjtése 22 k. 14 fill., az ujtantalvölgyi gyártelep gyűjtése 422 k. 80 fill., dr. Bernáth István Budapest 100 k., Bisztrjanszki György gyűjtése a rimakokovai hegyi tanyákon 114 k., Boros Géza kőhegyi körjegyző által Kőhegyen rendezett táncmulatság jövedelme 165 k., Pesti magyar kereskedelmi bank Budapest 100 kor. — A rimamurány salgótarjáni vasmű r. t. a rimakokovai községhez felépítéséhez 500 korona készpénz adománnyal járult hozzá, építési anyagokat ugyancsak e célra 500 korona értékben adományozott. Az adományokat a segélyezőbizottság s a községi előljáróság köszönettel nyugtázza. — Rimakokova 1911. október hó 4-én. Fűz, jegyző.

Nyilt-tér. 4—10

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. követelésemet olesón eladom. — **Czim:** a kiadóban.

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és nagy kerttel eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek:

ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel. 11.*

Hirdetmény.

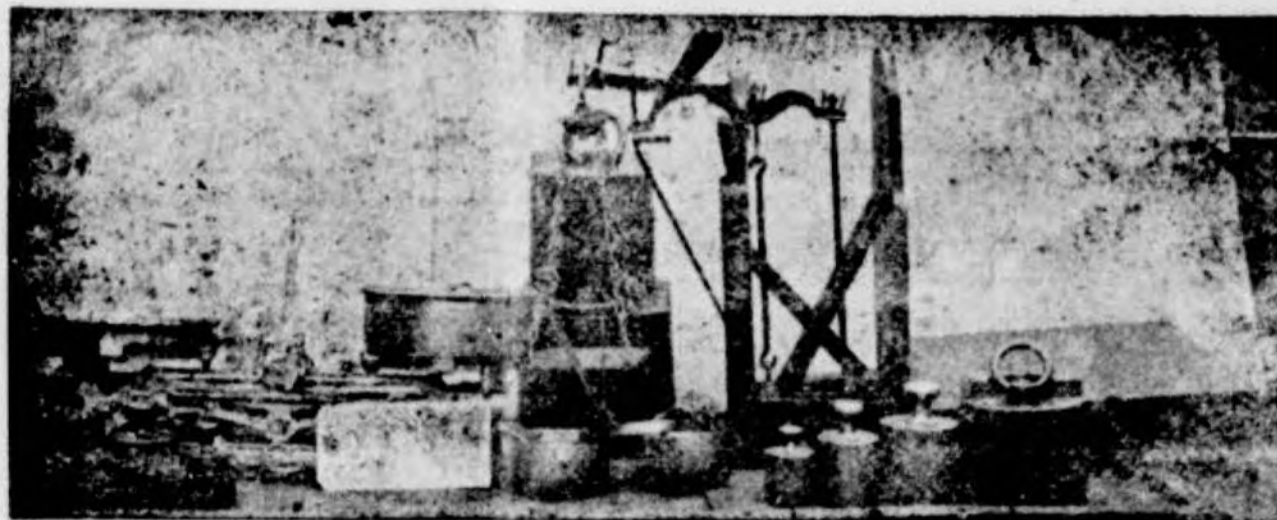
5216. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Veszélka János végrehajthatónak, Mihályi István korláti végrehajtható elleni 174 korona 30 fillér s járuléka iránti árverési ügyben a végrehajtható árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Gömör-sid községben fekvő s a gömör-sidi 18. számú telekjegyzőkönyvben A. 1. sor, 21/a. hrzi sz. alatt felvett 15. összeírású számú ház, udvar és kertből álló belteleknek B. 20 alatt Mihályi (korláti) Istvánt illető jutalék 924 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1911. évi december hó 4-ik** napjának d. e. 10 óráját Gömör-sid községébe, a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 92 korona 40 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. törvényzikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság 1911. évi szeptember hó 21. napján.

Mészáros s. k., kir. törvszéki bíró.

Kereskedők figyelmébe!

Mérlegeket és súlyokat legjutányosabb árban javít és annak hitelesítését közvetíti:

Özv. Hlozek J.-né és Fia

mérleg-javító cég

RIMASZOMBAT.

Telefon 47. — Telefon 47.

Javító műhely: TAMÁSFALI-UT 10-ik SZÁM.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Eladó.

Rimaszombat városához egy óra járásnyira fekvő **Rimapálfalva** községben levő

jó forgalmu korcsma,

hozza három szoba, konyha, kamara, pincze, két nagy istálló, állás, udvar és egyéb mellék-helyiségek, továbbá tíz magyar hold föld, mely rét és szántóból áll, szabad kézből azonnal eladó. Venni szándékozók értekezhetnek ugyanott **Vitay Mátyás** kereszmáros tulajdonossal. 1—2

Eladó lőfegyver.

Egy teljesen új állapotban lévő 16-os

PIEPER-LANCASTER

lőfegyver, mely új korában 170 korona volt, ma 120 koronáért eladó.

Czim: megtudható a kiadóhivatalban.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén két **bolthe-lyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindentéle mellék-helyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 9—*

Bérbeadási hirdetmény.

4730—1911. T. sz. — Rimaszombat város tulajdonát képező s Rimatamástalva községben fekvő teljesen átépített ugynevezett „**Gond-üző**” korcsma 1912. évi január hó 1-étől kezdődő s 1917. évi december hó 31-ig terjedő 6 egymásután következő évre bérbe kiadó.

Evi bérösszeg: 2042 azaz kettőezernegyvenkettő korona.

Írásbeli zárt ajánlatok, melyhez a fenti bérösszeg 10%-ának a város pénztárába történt befizetését igazoló hivatalos nyugta csatolandó, a város polgármestere vagy helyetteséhez **folyó évi október hó 14-ik napjának déli 12 órájáig** nyújtandók be, annyiival is inkább, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A vonatkozó egyéb feltételek polgármester-nél megtudhatók.

Rimaszombat, 1911. évi szeptember 18-án.

Dr. Kovács, polgármester.

Jegyzők figyelmébe!

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszeresethetők: **id. Rábely Miklós** és **Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

Helypénzszedési jog bérlet.

3377—1911. sz. — **Rozsnyó** r. t. város **vásári helypénzszedési jog bérlete** 1912. évi január hó 1-től számítható három egymásután következő évre évi 4822 korona kikiáltási ár mellett **a folyó évi október hó 16-án d. e. 9 órakor** a városháza tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok bánatpénzzel, bezárólag 1911. október hó 14-éig fogadtatnak el.

Az árverési feltételek a polgármesteri hivatal iktatói hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a bérleti összeg az 1911. évig 6022 koronát tett ki.

Rozsnyón, 1911. évi október hó 3-ik napján.

Dr. Pósch József s. k.,

polgármester.

Kiadó üzlethelyiség.

Egy vegyeskereskedésnek való üzlethelyiség, hozzá kellő raktárakkal, állványokkal, áruasztalokkal felszerelve — négy gyár központján — a legforgalmasabb helyen, jutányos áron **1912. év február hó 1-étől** — esetleg előbb is — kiadó. Értekezhetni lehet **Nyustyán, Takács János** tulajdonossal. 1—3

Hirdetmény.

3220—911. kbsz. — A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur f. évi 65002. II. szám alatt kelt leiratával elrendelte, hogy a Rimaszombat r. t. városi vízvezeték kiépítése Felsősziklás község határában tekvő, a bemutatott terveken feltüntetett telekkönyvi ingatlanoknak kisajátítási eljárás mellett is foganatba vétessék, köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. és következő §-ain alapuló eljárás vezetésére a vármegyei közg. biz. 3220—911. sz. határozatával én aláírott bizattam meg, s hogy a vezetésem alá helyezett bizottság eljárását Felsősziklás község közházánál **f. évi október hó 23-án délelőtt 9 órakor** kezdi meg.

Továbbá felhívom figyelmét a közönségnek arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett még akkor is érdemi fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki meg nem jelenik, felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitzüött tárgyalási helyen és időben megjelenni s a tárgyalásban résztvenni saját érdekében álló feladatának ösmerje.

Rimaszombat, 1911. szeptember 30-án.

Lukács alispán,
mint a kiküldött bizottság elnöke.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt eszentul a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zuffa Kálmán-féle** újonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészüll jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket. Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sírkoszorút, koszorúszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a leg egyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 15—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Hirdetmény.

4784—1911. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kinstár és bíróság kimondott

esatlakozók társai végrehajtatóknak, Náray J. Albert végrehajtást szenvedő elleni 1625 kor., 281 korona 88 fillér, 275 korona, 172 korona, 320 korona, 550 korona, 260 korona, 430 kor., 370 korona s járulékal iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60 t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Rimaszombat városban tekvő s a rimaszombati 669. sz. tjkvben foglalt A. I. 1. sorszám, 938, 939. hrzi szám alatti kőház, 38. szám alatti festőműhely, istálló, udvar és kertre 3200 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1911. évi november hó 20-ik** napjának d. e. 10 óráját a rimaszombati kir. törvényszék mint telek-

könyvi hatóság hivatalos helyiségébe (földszint, 4. ajtó) tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a beesáron alól is el fognak adatni. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 320 koronát készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 170. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1911. évi szeptember hó 12-én. **Mészáros** s. k., kir. törvényszéki bíró.

Könyv bekötéseket

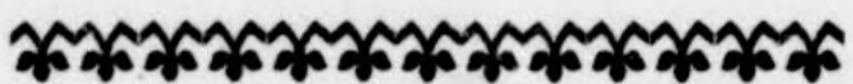
a legrövidebb idő alatt izlésesen, jutányos áron :: eszközök ::

Ráhely Miklós és Fia

:: könyvkötészete ::

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

:: (Kaszinó-épület.) ::

„66“

a **XX. század** varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

Egy a **fehéreműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 4—26

Amerikai czipők. Amerikai czipők.

Ludtalpuak figyelmébe!

A „REFORM“ és „TRIUMPH“ LUDTALPVÉDŐ minden czipőbe könnyen alkalmazható és ruganyosságánál fogva könnyű járást biztosít.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ

Kapható: **Kovács Zsigmond-féle**

férfi-, női- és gyermek-czipő raktárában

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-U. 8 SZ.

Lovagló eszizmák.

Vadász czipők.

Valódi sárczipők. Valódi sárczipők.

Kassa szab. kir. városnak részben saját határában, részben a város körüli községek határában tekvő, nagyobb részben bükkös, kisebb részben tölgyes erdősegeiben

az őszi makkoltatás használat

mintegy 4200 kat. holdon bérbeadás alá kerül.

Érdeklődők felhivatnak, hogy a szükséges terület iránti igényeiket **Kassa szab. kir. város erdőhivatalával közöljék.**

A bérbeadás 100—400 k. holdas részletekben történik.

Az egész terület kisebb részeiben is vízzel igen bőven el van látva. A makktermés teljes.

2—2

Kassa, 1911. szeptember 22-én.

KARSAY, erdőtanácsos.

Handwritten signature: Komáromy István